

*Ценностни аспекти на педагогическото ежедневие
Value Aspects of the Pedagogical Daily Round*

ДОБРОТО Е У ВСЕКИ

Мария Наскова

*Начално училище „Кирил и Методий“ – с. Черногорово,
общ. Пазарджик*

Резюме. В статията се представя извънкласна дейност с цел превенция на насилието и тормоза в училище. Празникът „Доброто е у всеки“ е проведен в клас с преобладаващо мнозинство на деца билингви, които живеят в семейства с нисък социален статус.

Keywords: extracurricular activity, prevention of violence, bilingual children

Насилието в училище и сред учащите отдавна се ползва с привилегированото внимание на политиците, учените, учителите, родителите, неправителствените организации и на обществото като цяло. На него са посветени множество стратегии, изследвания, конференции, анализи, доклади и т.н. Това е валидно не само в национален, а и в европейски и дори световен контекст. Въпреки това потресаващите актове на насилие, осъществено от и спрямо учащи се, не слизат от първите страници на вестниците и от горещите телевизионни новини. Явно е, че използваните подходи и инструментариум не дават добри резултати и е нужно нещо ново и различно.

Причините за насилието са много и комплексни и училището трудно би могло да повлияе на всички. То може обаче успешно да намали тези фактори, които са свързани със средата в училище и които допринасят за проявата на агресия, както и за утвърждаване на агресивни модели на поведение като например:

- непоследователните и наблюдащи на наказанието подходи за справяне с нежеланото поведение на децата;
- неясните правила и очаквания за това, какво представлява приемливо поведение в училище;
- недостатъчните усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията, липсата на ефективна система за надзор и др;
- физическата среда в училище също може да бъде предпоставка за изява на агресивното поведение;
- нагласите към ученето и съревнователният елемент между учениците.

Основният принцип е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. Освен знания и интелектуални умения учениците трябва да усвоят умения за общуване, толерантност (отговорност и уважение към различните позиции и идеи).

Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

Превантивните мерки в училище трябва да започнат задължително с оценка на проблема, както и с определяне на елементите на училищната компетентност за справяне и недопускане на явлението.

Проектът, проведен с ученици от II клас, които живеят в семейства с нисък социален статус, е с цел търсене на нови, интересни и резултатни форми и методи за нравствено възпитание, за превенция на агресията, насилието и тормоза между учениците в училище и извън него чрез подготовка и провеждане на празник на тема „Доброто е у всеки“.

Цели и задачи:

1. Създаване на условия за превенция на всякакви форми на насилие и тормоз.
2. Укрепване на толерантни междуличностни взаимоотношения между учениците в училището.
3. Изграждане на ефективна среда за учене.
4. Работа с всички родители, както и с родителите на проблемни деца, склонни към насилие и обект на тормоз.
5. Координиране на дейностите с държавните и обществените органи и организации с пряко отношение към превенцията на проявите на агресия, тормоз и насилие сред учениците.

Предварителна подготовка:

1. Украса на класната стая.
2. Изработване на покани за родители и гости.
3. Избор на подходящи стихове и песни.
4. Материали от интернет.
5. Мултимедийна презентация, следваща сценария.

Родителите се включват активно в подготовката и присъстват на мултимедийна презентация „Агресията. Училище за родители“ в ДЧК.

Очаквани резултати:

1. Утвърждаване на позитивно поведение и взаимно уважение.
2. Укрепване на толерантни междуличностни взаимоотношения между учениците в училището.
3. Намаляване до минимум на проявите на агресия, насилие и тормоз в училището.

4. Превенция на проблемите с дисциплината.

В празника „Доброто е у всеки“ участват учители, родители и учениците от I, III и IV клас.

Празникът започва с песента „Светът е хубав“, следват стихчета за добротата и песента „Ах, добрината“.

Мултимедийна презентация и четене по роли на приказката „Добро за добро“ на Ран Босилек показва не само актьорските умения на второкласниците, но и уменията им за изразително четене.

Цитат от „Бяла приказка“ на Валери Петров (любим на децата) ги отвежда в чудния свят на приятелството.

Казва се приятел пръв,
но защо е той такъв?
Затова че пръв полита
в огъня да те спаси, пръв,
и без да се запита прав ли си или не си.
Пръв за теб леда пролазва,
пръв за теб пролива кръв
ето – затова се казва,
че приятелят е пръв!

Второкласници изпълняват стихове за добротата и призовават присъстващите на празника техни свои съученици да бъдат добри:

Затуй, деца, добри бъдете!
На лошите по пътя не ходете
и ще израснете във свят богат
на радост, мир и благодат.

Пословици и поговорки разясняват защо трябва да бъдем добри и какво е приятелството.

Изпълнители и публика се убеждават, че доброто винаги побеждава злото.

Празникът, посветен на добротата, завърши с песента „Дано“ в изпълнение на Богдана Карадочева. Всички второкласници се хванаха за ръце и призоваха за добро с думите „НИЕ ВЯРВАМЕ В ДОБРОТО. ВЯРВАЙТЕ И ВИЕ!“.

След празника децата предлагат всеки да запише доброто, което е направил, и изработват стена на добротата „Доброто няма сезони“.

Подготовката в училище е само началото на започване на образованието за цял живот. Ето защо за нас, учителите, е толкова важно това, което става в училище, да е насочено и извън училищните стени. Една от най-важните задачи за нас в последните години е духовно-нравственото израстване на малкия ученик, така че при завършване на начален етап на основното си образование да има най-обща ориентация в общественения живот. Ето защо трябва да се работи за утвърждаване на определени нагласи, свързани с развитието на личността на детето: значимостта на човешката личност, собствената ценност, самоконтрол и самодисциплина, отговорно поведение в човешкото общество.

ЛИТЕРАТУРА

Чинкова, Д., Бакалов, Г., Георгиева, Е. (2008). *Ръководство за обучение на педагогически персонал по превенция на насилието в училище*. Пазарджик: Фондация „Обществен фонд“.

KINDNESS IS IN EVERYONE

Abstract. The report presents an extracurricular activity for the prevention of violence and bullying at school. Feast “Kindness is in everyone” was conducted in class by an overwhelming majority of bilingual children who live in families with low social status.

Maria Naskova

✉ Primary school „St. Cyril and st. Methodius“
Tchernogorovo
E-mail: nu_s.chernogorovo@abv.bg